

Назар Бобіцький <bobitski@ucab.ua>

Точка зору Седрика Бенуа - Ми не можемо прийняти, що пшениця та ячмінь знову виключені з-під захисту в переглянутій Угоді про асоціацію з Україною

1 повідомлення

прес-служба cc <cc.press-service@copa-cogeca.eu>

24 квітня 2025 р. о 14:29

посилання COMM(25)01178

24.04.2025

Opinion Pièces Седрика Бенуа

Ми не можемо погодитися з тим, що пшениця та ячмінь знову виключені з-під захисту в переглянутій Угоді про асоціацію з Україною.

Як фермер, що вирощує сільськогосподарські культури в центральній Франції, я був на передовій протягом трьох особливо складних років для нашого виробничого сектору. Розмовляючи з багатьма своїми колегами-фермерами по всьому ЄС, я бачу, що мій досвід відображає ширшу, спільну реальність.

Я бачу, що в наших рядах знову зростає стрес і невизначеність. Менш ніж через півтора місяця завершується термін дії нинішніх автономних торговельних заходів (АТМ) з Україною. Дуже важливо, щоб ми не повторювали помилок минулого, хоча на цьому етапі цей результат далеко не гарантований.

Якщо м'яка пшениця та ячмінь не будуть належним чином захищені під час майбутнього перегляду Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, зерновий сектор ЄС може ніколи не відновитися – і жодне бачення майбутнього сільського господарства не зможе відновити цю шкоду.

Криза COVID-19, а за нею війна в Україні, спровокували різке зростання витрат на виробництво, головним чином через зростання цін на добрива. Для конкретного прикладу: у Франції середня собівартість виробництва гектара м'якої пшениці становила близько 1414 євро в 2020 році. До 2023 року вона зросла до 2065 євро з прогнозованими показниками на 2024 рік. Зростання на 46% — це далеко не незначне.

Подібні тенденції спостерігаються в ЄС: витрати на виробництво зросли на 36% у Румунії, на 24% у Бельгії та на приголомшливі 68% в Ірландії.

Якби ринок поглинув ці зрослі витрати, ми б не били на сполох. Проблема, однак, полягає в тому, що ціни на зернові в Європі не слідує цій тенденції до зростання, особливо на зернові культури, які зараз активно імпортуються з України, оскільки після початку війни почалася лібералізація торгівлі.

Сьогодні ціни на м'яку пшеницю значно нижчі за довоєнні. Наприклад, у Франції наприкінці 2023 року ціна становила приблизно 209 євро за тону порівняно з 304 євро в середньому в 2020 році. Дехто може стверджувати, що 2020 рік є викидом через пандемію, але навіть у 2018 році середня ціна становила 195 євро за тону. Хоча це трохи нижче сьогоднішнього рівня, це було сім років тому — фактично інша ера, задовго до нинішнього інфляційного контексту.

Ціни на зернові культури, які не підпадають під вплив великих обсягів українського імпорту, наприклад на тверду пшеницю, значно зросли. Сьогоднішня ціна в 315 євро за тону не тільки вища, ніж у 2020 році, але також значно перевищує середню ціну в 2018 році в 230 євро за тону. Контраст вражаючий і дає нам чіткий висновок: український імпорт зернових створив ринковий надлишок, і це знизило ціни на ключові культури ЄС.

До лібералізації торгівлі в 2022 році імпорт м'якої пшениці з України в ЄС обмежувався 0,5-одним мільйоном тонн, що обмежувалося тарифною квотою (TRQ) в один мільйон тонн. Після скасування цієї квоти імпорт різко зріс до 6,5-7 млн тонн на рік.

Цей додатковий імпорт не замінив інші джерела — загальний імпорт пшениці в ЄС зріс з 2-3 мільйонів тонн до понад 9 мільйонів. Вони також не витіснили виробництво в ЄС, яке скоротилося лише на мільйон тонн. Вони також не відповідали жодному зростанню споживання — навпаки, споживання в ЄС м'якої пшениці та подібних зернових культур зменшилося.

Деякі можуть припустити, що імпорт м'якої пшениці замінює інші види зернових, які використовуються для подібних цілей. Це не той випадок. Загальний імпорт зернових в ЄС зріс з 22 мільйонів тонн у 2020 році до 33 мільйонів тонн у 2023 році — зростання на 50%, тоді як експорт зернових дещо скоротився з 52 до 50 мільйонів тонн.

Арифметика проста: ринок ЄС зараз має справу з надлишком щонайменше 5 мільйонів тонн м'якої пшениці з таким же дисбалансом щодо ячменю. Не потрібно бути економістом, щоб зрозуміти, що коли пропозиція зростає, а попит залишається незмінним, ціни неминуче падають. Це навіть не беручи до уваги, що виробництво в ЄС було нижчим, ніж зазвичай, протягом останніх кількох років.

Коли було запроваджено поточну систему АТМ, м'яку пшеницю та ячмінь було виключено з захисного механізму на основі припущення, що лібералізація ринку для цих продуктів не становить ризику. У той час, будучи головою Робочої групи Сора-Согеса по зерновим, я їздив до Брюсселя, щоб зустрітися з офіційними особами Комісії, представниками держав-членів та будь-ким іншим, хто бажав вислухати. Я наполягав, щоб м'яка пшениця і ячмінь були включені в захисний механізм. Відповідь завжди була однаковою, а саме, що не було жодних ознак порушення ринку - лише нормальні коливання.

Після трьох послідовних років негативних результатів від мого виробництва зернових я більше не можу погоджуватися з твердженням, що «немає ніяких збурень на ринку». Я не можу погодитися з тим, що м'яка пшениця та ячмінь знову можуть бути виключені з-під захисту в переглянутій Угоді про асоціацію з Україною. І я не можу погодитися з тим, що інституції ЄС продовжують ігнорувати основні економічні реалії.

Президенте фон дер Ляєн, комісар Шефчович, ми закликаємо вас застосувати здоровий глузд і вжити швидких заходів, щоб захистити зерновий сектор ЄС, поки не надто пізно, щоб відновити тарифні квоти на м'яку пшеницю та ячмінь, подібні до тих, що були до війни. Підтримка України не підлягає обговоренню — це не викликає сумнівів. Однак справжня проблема полягає в розробці стратегії, яка б створювала синергію між аграрним сектором України та нашим власним. Допомога Україні у відновленні доступу до її традиційних ринків, які зараз зазнають нападів з боку Росії, є набагато більш стійким і стратегічним рішенням. Спроба замінити втрачені Україною ринки нашими власними лише посилить внутрішню напругу та зіграє безпосередньо на руку зростаючому впливу Росії у світовій зерновій дипломатії.

Седрик Бенуа, Голова робочої групи Сора-Cogeca Cereals

-КІНЕЦЬ-

Незабаром на веб-сайті Сора-Cogeca будуть доступні переклади такими мовами: Німеччина, Іспанія, Франція, Італія, Польська та Румунія.

Про нас - Сора і Согеса є об'єднаним голосом фермерів і сільськогосподарських кооперативів в ЄС. Разом ми гарантуємо, що сільське господарство ЄС є сталим, інноваційним і конкурентоспроможним, одночасно гарантуючи продовольчу безпеку для 500 мільйонів людей по всій Європі. >>> Більше інформації www.copa-cogeca.eu

Для отримання додаткової інформації, будь ласка, звертайтеся

Бруно Менне

Директор відділу товарів і торгівлі

bruno.menne@copa-cogeca.eu

Жан-Батист Буше

Директор з комунікацій

+32 474 84 08 36

jean-baptiste.boucher@copacogeca.eu